

Dnr:

Beslutad av:

Giltig: 2021-05-31 - 2022-05-30

HAGANÄSSKOLAN HN1, HN2

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Innehåll

1. Resultat av utvärdering av fjolårets åtgärder.....	3
2. Mål för verksamhetens främjande, förebyggande och åtgärdande arbete	6
2.1 Specifika mål aktuellt läsår	6
3. Främjande och förebyggande insatser	6
4. Uppföljning och utvärdering	7
5. Skolans rutin för delaktighet	7
6. Hur elev och vårdnadshavare agerar	8
7. Skolans rutin för rapportering och utredning	8
8. Definitioner	9
9. Övrigt	9

1. Resultat av utvärdering av fjolårets åtgärder

(Vad är genomfört/vad kvarstår. Effekter.)

Respektive mål för läsåret 20/21.

- Utöka inkluderingen och delaktigheten av alla eleverna i sin skolgång: undervisning, individanpassning, ordningsregler och studieteknik (studieteknik se punkt 3).*
 - Enligt enkäten Skoltempen svarar skolans elever att det fortfarande brister i delaktighet och inflytande av undervisningen: Att få arbeta med det man är nyfiken på, reflektera över hur undervisningen fungerar på skolan, likaså vara med och påverka hur man lär sig. Statistiken rör sig här mellan 20-30 %. Gällande individanpassningar så uppger 30 % av eleverna i Skoltempen att dom upplever att de ej får lättare uppgifter vid behov men 86% uppger att lärarna förklarar så att de förstår. Se även punkt 3.
 - *Använda mentorstider optimalt; exempelvis genom att ha veckoplanering, gruppövningar och stärka grupp känslan. Tillfälle finns här att sprida information och uppmärksamma saker som berör exempelvis kränkande behandlingar eller machokultur. Mentorstiden är likaså demokratifrämjande, då detta är tillfällen för elever att få återkoppling och få lämna in åsikter. Innehållet under mentorstiden anpassas utifrån gruppens behov: På grund av distansstudier har satsningen på mentorstiden ibland blivit haltande. I nuläget används tiden främst som informationstillfällen och för att fånga upp saker. Bedömningen är att mentorstiden ofta är en outnyttjad resurs som kan utnyttjas bättre. Insatsen kvarstår inför kommande läsår med vissa förändringar. Se del 2 i häftet.*
 - *Ordningsreglerna* gås igenom vid skolstart, men posters med ordningsreglerna är ej tryckta och upphängda i skolans lokaler. Ordningsreglerna diskuteras tillsammans med eleverna varje år på elevrådsmötena. Reglerna finns tillgängliga på skolans hemsida och genomsyrar det dagliga arbetet.
 - *Delaktighet och inkludering främjas* genom att olika forum finns skapade på skolan (lära känna dag, temadagar, Må bra dagen, Demokratidagen) samt att ledningen ska involvera eleverna i fler frågor via elevrådet och fokusgrupper tillsammans med de förstelärare som har området Normer och värdegrund som uppdrag. Ser till att alla genomför klassråd minst en gång per månad.
- Främja jämlikhet i skolan och i skolarbetet där särskild medvetenhet riktas till tjejer.*
 - Enligt statistiken från årets Skoltempen så har frågan om att elever får ojämnt stöd utifrån kön fått ett bättre resultat än förra året. 82.8 % uppger att alla elever, oavsett kön ges bra möjligheter att klara skolarbetet.
 - *Basgrupperna* har fortlöpt och haft fokus på vissa områden för sina respektive undervisande elever: Insatsen är främjande och kommer fortgå kommande läsår.
 - *En temadag med fokus på jämställdhet* genomfördes i augusti 2020. Insatsen var en del i elevhälsans insatser detta läsår. Insatsen *En temadag i månaden* kommer ej genomföras kommande läsår, men andra temadagar (Demokratidag, Må bra dag) planeras att äga rum.
- Skapa medvetenhet och även ge redskap till att öka hantering av krav och stress.*
 - I 4 av 6 frågor gällande krav och stress så svarar mer än 20% av eleverna att dom på olika sätt upplever krav och stress. Speciellt att det är svårt att koppla av skolarbetet på fritiden. En lång tid av distansutbildning på grund av en pandemi är säkert en viktig faktor, men ungdomar behöver generellt bli mer rustade för att hantera olika

- krav och stress. Likaså behöver verksamheten ses över för att möta ungdomarnas behov.
- *Satsa på studieteknik och anpassning i skolarbetet* på individ- och gruppnivå. Eleverna kan därigenom ges möjlighet till ökad delaktighet och inflytande i skolämnen, fördjupad självkänedom, möjlighet till reflektion över sina behov av stöd i studierna och att hantera krav/stress. Specialpedagogerna kommer att genomföra detta genom att använda stödtiden: Ingen satsning på studieteknik under stödtimmen har genomförts, men individuella möten med hjälp att prioritera och strukturera skolarbetet samt samtal om stresshantering har genomförts. Förstelärare med inriktning på studieteknik har funnits. Ingår även ovan i punkt 1.
 - *En informationsbank med webbföreläsningar och artiklar om krav och stress* kommer skapas digitalt och finnas i fysisk form på skolan, exempelvis som QR-koder: Posters med QR-koder med olika tips för att hantera bl a panikångest, studieteknik, stress har hängts upp i en korridor, men ingen informationsbank har publicerats.
4. *Sikta mot en kränkingsfri skola med särskild riktad uppmärksamhet mot verbala kränkningar och ryktesspridning.*
- Färre elever uppger i årets enkät att dom har blivit utsatta för kränkningar. Detta året svarar 12% av eleverna som svarade på enkäten att de har blivit utsatta för kränkningar/trakasserier/diskriminering. Förra året svarade mellan 21-29% av eleverna att de har blivit utsatta. Det är fortfarande för många och vad utfallet beror på känns i nuläget oklart.
 - *Mobilfria lektioner* genom att elever lämnar sina mobiltelefoner i skåp innan lektionsstart. Syftet med mobilfria lektioner är att öka elevernas studiero och minska risken för kränkningar på nätet och ryktesspridningar under lektionstid: Mobilfria lektioner har genomförts till en viss del och främst på IM. Insatsen kvarstår och ingår i skolans ordningsregler.
 - *Korta trivselsamtal* med alla i åk 1 har genomförts av kurator. Vissa elever med risk för utanförskap eller psykisk ohälsa har fångats upp. Överlag har det skapats en uppfattning av att eleverna i åk 1 trivs, har inte blivit utsatta för kränkningar och vet hur de ska agera om något händer. Denna insats kommer att fortsätta (se punkt 6).
5. *Sträva efter tryggare skolmiljöer; klassrummen, rasterna, skolgården och i omklädningsrummen.*
- 90% av eleverna uppger i enkäten att de känner sig trygga på lektionerna och 87,6 % uppger att de känner sig trygga på rasterna. Dessvärre uppger flertalet elever att de har blivit utsatta för kränkningar i korridorerna, vilket talar för att det finns förbättringspotential.
 - *Skapa tryggare platser på skolan och under raster* genom att erbjuda möjlighet till aktiviteter under den fria tiden och närvarande vuxna. Personal ska försöka röra sig på platser som kan kännas oroliga eller utsatta; skolgård, omklädningsrum och allmän känsla av otrygghet under raster har angetts av eleverna. Fritidsgården Freja och kommunens fältarbetare strävar efter att närvara mer på skolan: Freja har varit stängt på Haganässkolan, men vissa öppettider för gymnasieungdomar har funnits på fritidsgården Fenix på Linnéskolan. Fältarbetarna har vistats mer på skolan men av olika anledningar så har resurserna inte räckt till. Skolans personal som arbetat på plats har försökt röra sig mer i korridorerna för att vara synliga, men även detta kan bli bättre.

- Enligt Skolinspektionens enkät har tryggheten på skolan ökat. Svaret är glädjande, men oklart varför. De positiva faktorerna bör kartläggas vidare nästa år, ex genom kurators trivselsamtal.
- 6. *Tydliggöra till vem eleven kan vända sig om något händer och öka förtroendet till oss vuxna.*
 - I tidigare enkät uppgav 14% av eleverna att de inte visste vem de kunde vända sig till. I årets enkät svarar 8.7 % att de helt/delvis inte vet vem dom kan vända sig till. Så något bättre resultat.
 - *Inga digitala bilder* med presentation av elevhälsan har genomförts, men elevhälsan har gått runt till alla klasser i början av terminen för att presentera sig och hälsa alla välkomna.
 - *I de korta trivselsamtalen med elever i åk 1* framgår det att elever vet vem de kan prata med om något händer och information om vart de vänder sig ifall ex den första tilltänka personen (ofta mentorn) ej är på plats. Ytterligare information om vad elevhälsan är och vart den finns på solan gavs. Planerad fortsättning av insats nästa år.

Övrigt genomförda insatser

- Det sker ett systematiskt kvalitetsarbete inom de olika basgrupperna som lärarna tillhör vilket i sin tur bidrar till det förebyggande arbetet inom skolan. Varje grupp tar fram specifika mål att jobba med, där det exempelvis kan handla om att främja närvaro m.m Detta arbete är ganska nytt men kan ge en god genomslagskraft för likabehandlingen på skolan om det får fortsätta: Det har fungerat väl och kommer fortgå nästa läsår.

Övrigt ej genomförda insatser

- *Elevhälsan har som ambition att lyfta upp en temadag i månaden.* Exempel på temadagar kan vara Jämlikhetsdagen, Kränkningar/trakasserier/diskriminering, Metoo-dagen och kladdkakans dag ect. Syftet är att främja trivsel och skapa medvetenhet inom de olika ämnena vilket i sin tur kan skapa ökad förståelse mellan människor. Månadens temadag kommer ej vara schemabrytande. Däremot är förhoppningen att planeringen för temadagarna ska delges lärarna på förhand för att möjliggöra att dessa teman även kan lyftas upp på lektionerna: Insatsen genomfördes en gång.
- *Framtidsverkstaden* en gång i veckan. Ett antal elever, ca 10-12 stycken, kommer väljas ut och erbjudas att få vara en del av projektet Framtidsverkstaden med start under läsåret 20/21. Syftet med projektet är att stärka individerna, främja närvaro, öka motivation och måluppfyllelse. Projektet äger rum en timme i veckan och leds av kurator, SYV och KAA (kommunalt aktivitetsansvar). Ansvarig; Elevhälsa och rektor
- *All personal ska under läsåret genomgå en webbutbildning* som Länsstyrelsen publicerat gällande hedersrelaterat våld och förtryck. Syftet är att sprida kunskap och ge personal möjlighet att snabbare kunna fånga upp elever som riskerar att inte få ta del av skolgång på ett likvärdigt sätt jämfört med andra elever eller de elever som blir utsatta för förtryck, bortgifte eller liknande.

http://lansstyrelsen.onlineacademy.se/story_html5.html. Ansvarig; Rektor och elevhälsa

2. Mål för verksamhetens främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Områden som berörs av insatserna i planen: Kränkande behandling; Trakasserier; Diskriminering; Kön, könsidentitet eller könsuttryck; Etnisk tillhörighet; Religion eller annan trosuppfattning; Funktionsnedsättning; Sexuell läggning; Sexuella trakasserier; Ålder.

Ingen form av kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ska förekomma på skolan.

Alla elever på skolan ska känna till vilka man kan vända sig till om man upplever sig bli kränkt, trakasserad eller diskriminerad eller blir vittne till kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

All personal ska känna till vilket ansvar som skolan har för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering på skolan.

All personal arbetar aktivt för att främja en god skolmiljö och motverka alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

2.1 Specifika mål aktuellt läsår för HN1 och HN2

Övergripande mål

1. Förbättra elevernas sammantagna reaktion och hantering av krav och stress i samband med sina studier.
2. Sikta mot en skola fri från diskriminering, kränkningar och diskriminering av så väl elever som vuxna. *Särskild riktad uppmärksamhet mot verbala- och psykiska kränkningar i klassrummen och korridorerna.*

Detaljerande mål för programmen kommer att formuleras av och arbetas med inom respektive basgrupp. Bilaga bifogas.

3. Främjande och förebyggande insatser

(Beskriv vilka åtgärder/aktiviteter som planeras kommande läsår. Ange vem/vilka som är ansvariga för respektive åtgärd.)

1. **Använda mentorstider optimalt;** Innehållet på mentorstiden ska styras utifrån gruppens behov men stående punkter som rör exempelvis veckoplanering, tips och råd om psykiskt/fysisk hälsa, studieteknik ska finnas med. En gång i månaden ska eleverna diskutera "Månadens case" som handlar om kränkningar/trakasserier/diskriminering. Eleverna delar denna insats med all personal på skolan. Vid osäkerhet kring hur olika punkter ska tas upp på mentorstiden så kommer förslag på årshjul med olika teman finnas tillgängligt (skapas av EHT). Mentorstiden är även demokratifrämjande då detta är tillfällen för elever att få återkoppling och få lämna in åsikter. Ansvarig; Mentor

2. **Satsa på studieteknik** genom att skapa en plats för en lugn studiehörna i biblioteket och öppna upp för studiestöd på Flexen. Eleverna kan därigenom ges möjlighet till ökad delaktighet i studierna, fördjupad självkännedom, möjlighet till reflektion över sina behov av stöd i studierna och att hantera krav/stress.
3. **Personal inom respektive basgrupp** kommer att uppmärksamma tillhörande grupper av undervisande elever genom att identifiera tre förbättringsområden. Förbättringsområdena baseras på elevernas svar från enkätundersökningen Skoltempen och presenteras i bilaga 1. Utifrån dem så kommer basgruppen arbeta för att tillgodose de behov som identifierats, vilket främjar likabehandling. Även stående punkt om kränkande behandling/trakasserier/diskriminering på basgruppsmötena för att i tid fånga upp och kartlägga elevers behov. Ansvarig; Undervisande lärare och rektor
4. **Elevhälsan ska även sträva efter att komma ut mer i klasser och i basgrupper.** Förhoppningen är att eleverna ska veta vilka som ingår i elevhälsan, bli trygga i vem de kan vända sig till och samtidigt öka det förebyggande arbetet. Strävar efter att komma ut till klasser/basgrupper en till två gånger per termin. Förutom ökad närvaro vid mentorstider, så kommer elevhälsan regelbundet delta vid basgruppernas möten. Här ges möjlighet till att följa upp insatser, fånga upp olika förbättringsområden och ge handledning. Likaså ska det finnas stående punkter vid elevhälsomötena om kränkningar/trakasserier/diskriminering. Ansvarig; Elevhälsa
5. **All personal ska få ta del av "Månadens case".** Vilket innebär att alla yrkeskategorier får en situation (om kränkningar, trakasserier och diskriminering) att reflektera över och diskutera. Syftet är att öka kunskaperna och självreflektion hos personal på skolan, likaså öka det främjande och förebyggande arbetet gentemot våra elever. EHT skapar dessa case.

4. Uppföljning och utvärdering

(Beskriv hur åtgärderna ska följas upp, när samt vem/vilka som är ansvariga för uppföljning och utvärdering. Beakta särskilt elevernas delaktighet. Ex: enkäter, möten, STELLA

- Vilka som är ansvariga framgår i slutet av varje åtgärd och åtgärderna bör följas upp av elevhälsa i samband med basgruppsmötena. Detta återkopplas till respektive rektor.
- Eleverna kommer kunna vara delaktiga genom att utvärdera åtgärderna genom en enklare enkät eller genom att de följs upp på elevrådets möten och fokusgrupper.

5. Skolans rutin för delaktighet

(Elever, vårdnadshavare, personal; Planens upprättande och efterlevnad)

- Utformningen av likabehandlingsplanen baseras på elevernas svar i enkäten Skoltempen och information som framgått till personal under föregående läsår ifrån eleverna.

- Elever kan ta del av planen genom att erhålla en utskriven version, denna tas med fördel hem. Mentorn går igenom planen på mentorstiden i början av läsåret.
- Personal får planen presenterad på ett APT och exemplar delas ut i pappersform till samtliga mentorer.
- Innan planen fastställdes blev basgrupperna erbjudna att ta del av ett utkast och tycka till kring planens utformning.
- Planen finns alltid tillgänglig på skolans hemsida.
- Efterlevnad av planen säkerställs genom att åtgärderna följs upp regelbundet.

6. Hur elev och vårdnadshavare agerar

Om du som elev känner dig utsatt:

Berätta för någon i skolan vad som hänt. All personal på skolan är skyldig att ta det du säger på allvar. Tillsammans kan ni komma överens om hur ni går vidare för att kränkningen ska upphöra.

Om du som kamrat vet/känner till något:

Om du får veta att någon är utsatt, eller är orolig för att någon är det, berätta för din mentor eller någon annan vuxen på skolan som du har förtroende för.

Om du som vårdnadshavare får kännedom:

Om du ser eller misstänker att ditt barn är utsatt för diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier i skolan så kontakta mentor, rektor eller någon från elevhälsan.

7. Skolans rutin för rapportering och utredning

Skolan har alltid en skyldighet att utreda när det kommer till någons kännedom att en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad. Det krävs alltså inga bevis för att något har hänt. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att den ansvariga för verksamheten kan bedöma vilka åtgärder som måste genomföras för att kränkningarna, trakasserier eller diskrimineringen ska upphöra.

Skyldigheten inbegriper även situationer som uppstår utanför skolan, om de fortsätter under skoltid. Det kan till exempel handla om sådant som händer på vägen till och från skolan eller på sociala medier. Rutiner för rapportering och utredning:

1. Någon i personalen får kännedom om att en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad.
2. Händelsen dokumenteras i STELLA (incidentrapporteringssystem), och rektor får därigenom kännedom om den inträffade händelsen via e-postmeddelande från STELLA.
3. Huvudman informeras automatiskt via STELLA. Ärendet diarieförs och en sammanställning redovisas för utbildningsnämnden vid nästkommande sammanträde.
4. Rektor inleder skyndsamt utredning, och beslutar om vem/vilka som ska delta i och ansvara för utredningen. Vid diskriminering utreder alltid rektor eller verksamhetschef.
5. Vårdnadshavare ska ges möjlighet till information om inträffade kränkningar som gäller det egna barnet.

6. Åtgärder, baserat på vad utredningen visar, vidtas där det visar sig att en kränkning eller diskriminering föreligger. Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att kränkningarna, trakasserier eller diskrimineringen ska upphöra.
7. Hela utredningen dokumenteras i STELLA, eventuellt med bilagor.
8. För att förvissa sig om att inte upprepning sker ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna har varit otillräckliga måste det övervägas vilka ytterligare åtgärder som ska vidtas. Detta bör ske inom 14 dagar och dokumenteras i STELLA.
9. Vid eventuell misstanke om brott görs anmälan till polisen och anmälan till socialtjänsten kan också bli aktuellt.

8. Definitioner

Det finns ett antal viktiga begrepp att förstå och särskilja. Kränkningar och trakasserier kan ske mellan elever och mellan personal och elever. Diskriminering däremot förutsätter maktförhållande och kan bara ske mellan personal och elev i skolans verksamhet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

Nedan förklaras bl.a. skillnaderna mellan kränkande behandling, mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier: en speciell form av trakasserier som innebär ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet och som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Diskriminering innebär att någon missgynnas utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering förutsätter maktförhållande och kan bara ske mellan personal och elev i skolans verksamhet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Exempel på diskriminering finns på DO:s hemsida.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

9. Övrigt

Barn- och elevombudet (BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (DO):

Du som elev kan kontakta Barn- och elevombudet (BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (DO). De är till för dig som behöver stöd och rådgivning. Du kan ringa, skriva eller mejla.

Barn- och elevombudet (BEO) gällande mobbning och kränkningar

Box 23069

104 35 Stockholm

E-post: beo@skolinspektionen.se

Tel: 08-586 080 00

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Box 3686

103 59 Stockholm

E-post: do@do.se

Tel: 08-120 20 700